divendres, 23 de gener de 2026

Centenars de milions d'anys d'evolució de les plantes superiors, en una exposició

'Els fòssils, finestra al passat' es pot veure a la biblioteca d'Agrònoms fins a l'abril

Conesa, amb el director de l'ETSEAFiV i les responsables de biblioteca. FOTO: UdL

Restes fossilitzades de troncs, tiges, escorces, fulles i llavors procedents d'arreu del món són el gruix de l'exposició *Els fòssils, finestra al passat: evolució de les plantes vasculars* que fins al 10 d'abril es podrà veure a la biblioteca del campus agroalimentari, forestal i veterinari (CAFIV) de la Universitat de Lleida (UdL).

Comissariada pel professor de Botànica de la UdL Josep Antoni Conesa, aquesta mostra ens convida a recórrer centenars de milions d'anys d'evolució de les plantes superior a través de les vitrines, expositors i cartells que conformen l'exposició. "Des de les primeres formes terrestres fins als grans boscos que van modelar els paisatges durant el Carbonífer i, des d'aquest període cabdal en l'evolució vegetal, a l'aparició de les primeres plantes que es reprodueixen per llavors per acabar en el sorgiment de gèneres d'espècies modernes", explica Conesa.

Procedents gairebé tots de la col·lecció particular d'en Conesa, tot i que també hi ha alguns exemplars de la Litoteca del departament de Química, Física, Ciències Ambientals i del Sòl de la UdL, de l'Arborètum-Jardí Botànic de Lleida i de la col·lecció particular del també professor de la UdL, Josep Maria Màsich Polo, la major part dels 140 fòssils exposats són 'forans'. N'hi ha de Polònia, Alemanya, França, Hongria, Regne Unit, Mèxic, Brasil, Argentina, Bolívia, Estats Units, Austràlia, Sud-Àfrica, Madagascar, la Xina, i Myanmar, que se sumen a alguns exemplars de Lleó i Burgos.

Pel que fa a la seua 'edat', tenen entre 3.500 milions d'anys (Mesoarcaic) fins poc més de 20.000 anys (Plistocè). El més antic, de 3.500 milions d'anys, és una de les evidències més antigues de vida fotosintètica que es coneixen a la Terra. Es tracta d'un fòssil de Tapissos microbians estromatolitzats (bacteris i cianobacteris de vida microbiana primitiva) de la formació geològica Barberton Greenstone Belt (Sud-àfrica). També s'exposa una secció fina (roca tallada finament per poder ser vista a traves de microscopi) d'un estromatòlit d'Austràlia *Baicalia capricornia,* d'entre 1.550 i 1.200 Milions d'anys.

L'exposició, organitzada conjuntament pel departament de Ciència i Enginyeria Forestal i Agrícola i la biblioteca del campus té com a objectiu divulgar l'estat actual del coneixement de l'evolució del temps geològic i la sistemàtica filogenètica de les plantes vasculars, una nova classificació dels grans grups vegetals a partir d'anàlisis moleculars i seqüències d'ADN, explica Conesa. A més d'apropar la recerca paleobotànica a la ciutadania, la mostra també té una finalitat docent en presentar recursos per a estudiants de botànica, geologia o geografia física.

Així, la primera vitrina està dedicada als inicis de les plantes terrestres i als processos de fossilització; la segona, als vegetals que contribuïren a la formació del carbó durant el període Carbonífer; les tres següents, als gèneres i espècies de flora més representatives de les tres eres geològiques (Paleozoic, Mesozoic i Cenozoic); la sisena, a l'ambre; i la darrera, conté una selecció de bibliografia especialitzada.

Tot això es completa amb la informació que sobre geologia, fòssils, taxonomia paleobotànica, evidències evolutives de plantes terrestres i extincions massives de vegetals que afectaren al planeta recullen expositors i cartells. A més a més, s'ha elaborat una bibliologia de l'exposició on es poden descobrir, un per un, tots aquests materials.

L'exposició l'han inaugurada aquest divendres el comissari de la mostra, autor també dels textos i dibuixos; el director de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agroalimentària, Forestal i Veterinària (ETSEAFiV), Jordi Graell; la responsable de la unitat de Biblioteca i Documentació, Montse Larios; i la de la biblioteca del CAFIV, Elionor Vilalta.

Detall d'una de les vitrines FOTO: JA Conesa

M É S I N F O R M A C I Ó :

Biblioguia de l'exposició [https://biblioguies.udl.cat/fossilsvegetals]